

Dosarul nr. 2r-316/21

Prima instanță: Judecătoria Hîncești sediul Ialoveni (jud. V. Olărescu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, A. Malîi)

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursurile declarate de Gheorghe Șcarevnea, reprezentat de avocatul Ilie Rabei și de avocatul Mihai Rudenco

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată lui Gheorghe Șcarevnea împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii din 25 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea lui Șcarevnea Gheorghe, reprezentat de avocatul Mihai Rudenco cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i oferit termen pentru înlăturarea neajunsurilor și

împotriva încheierii din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Gheorghe Șcarevnea, reprezentat de avocatul Mihai Rudenco împotriva hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni

constată:

La 5 februarie 2019, Gheorghe Șcarevnea a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Premier Energy” SRL cu privire la repararea prejudiciului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Întemeindu-și pretențiile în baza art. 8, 10, 11, 14, 1398, 1422 Cod civil, art. 5, 8, 39 alin. (9), 85, 166, 167 CPC, a solicitat încasarea din contul ÎCS „Premier Energy” SRL a sumei de 98 630 de lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 21 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Șcarevnea, reprezentat de avocatul Mihai Rudenco, a declarat apel împotriva hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, solicitând admiterea acestuia, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 25 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea lui Gheorghe Șcarevnea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor, și anume prezentarea dovezii corespunzătoare de achitare a taxei de stat în mărime de 2 219,17 de lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de către Gheorghe Șcarevnea, reprezentat de avocatul Mihai Rudenco, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea din 25 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 7 aprilie 2021, Gheorghe Șcarevnea, reprezentat de avocatul Ilie Rabei a declarat recurs împotriva încheierilor din 25 septembrie 2020 și 11 ianuarie 2021 ale Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierilor recurate și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La 17 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Șcarevnea, reprezentat de avocatul Mihai Rudenco a declarat recurs împotriva încheierii din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen, admiterea acestuia și scutirea de la plata taxei de stat.

În motivarea recursurilor, a invocat că este eronată concluzia instanței de apel, precum că nu au fost prezentate probe care să confirme situația materială dificilă, deoarece la materialele cauzei au fost anexate documente care demonstrează imposibilitatea de a achita taxa de stat la depunerea cererii de recurs.

La 14 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, ÎCS „Premier Energy” SRL a depus referință la recursurile declarate de Gheorghe Șcarevnea, solicitând respingerea recursurilor.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa lui Gheorghe Șcarevnea și avocatului Mihai Rudenco la 19 martie 2021, fapt ce se atestă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 100), însă probe ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurent lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursurile la 7 aprilie 2021 prin intermediul reprezentantului, avocatul Ilie Rabei și, respectiv, la 17 aprilie 2021 prin intermediul reprezentantului, avocatul Mihai Rudenco, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei

certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

După cum denotă actele cauzei, prin încheierea din 25 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea lui Gheorghe Șcarevnea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor, și anume prezentarea dovezii corespunzătoare de achitare a taxei de stat în mărime de 2 219,17 de lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău (f. d. 89-92).

Ulterior, prin încheierea din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de către Gheorghe Șcarevnea, reprezentat de avocatul Mihai Rudenco, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea din 25 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 96-99).

Verificând legalitatea și temeinicia încheierilor contestate în raport cu argumentele formulate în recurs și materialele cauzei, instanța de recurs constată că soluția instanței de apel adoptată în privința lui Gheorghe Șcarevnea nu poate fi menținută.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prevederi similare se regăsesc și la art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, conform căroră, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Așadar, din conținutul normelor de drept citate se deduce că, în funcție de situația materială a justițiabililor și în baza unor probe verosimile, judecătorul sau, după caz, instanța de judecată poate să decidă scutirea, amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat pentru efectuarea unui act de procedură.

Prin prisma prevederilor legale suscitade, la caz se constată, că înaintând cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, apelantul Gheorghe Șcarevnea a invocat faptul că are o pensie pentru limită de vârstă în mărime de 1 302,61 de lei, este bolnav și are două persoane la întreținere, neavând alte venituri.

Instanța de recurs notează că instanța de apel în mod echivoc a reținut că Gheorghe Șcarevnea nu a prezentat probe certe ce ar indica lipsa altor venituri pe conturi sau a bunurilor mobile și imobile, prin urmare și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Or, din actele anexate la dosar, se constată cu certitudine că Gheorghe Șcarevnea, în vârstă de 79 de ani, beneficiază de o pensie pentru limită de vârstă în mărime de 1 669,88 de lei și nu este beneficiarul niciunui suport financiar adițional, fapt confirmat prin certificatul nr. 2018/40/1432 din 24 august 2018 eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale (f. d. 115).

La fel, la întreținerea lui se află soția pensionară, care beneficiază de o pensie în mărime de 1 388,58 de lei și suport financiar în mărime de 360 de lei, precum și fiica invalidă.

Drept urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că probele prezentate de către Gheorghe Șcarevnea în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului, confirmă cert disproportionalitatea cuantumului taxei de stat în mărime de 2 219,17 de lei, ce urma a fi achitat la depunerea apelului, conform încheierii din 25 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în raport cu veniturile lunare a acestuia și starea lui familială.

În conexiunea celor relatate, circumstanțele întrunite în speță permit instanței de recurs să concluzioneze despre posibilitatea scutirii integrale a lui Gheorghe Șcarevnea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului, ca urmare netemeinică a încheierii din 25 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea lui Gheorghe Șcarevnea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și acordarea termenului pentru prezentarea dovezii corespunzătoare de achitare a taxei de stat în mărime de 2 219,17 de lei.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va reține și jurisprudența constantă a CtEDO (Clionov vs. Moldova, Tudor-Comerț vs. Moldova, Teltronic CATV vs. Polonia, etc.), prin care a statuat că instanțele judecătorești naționale sunt obligate de a stabili capacitatea părților de a plăti taxa de stat luând în considerație natura procesului inițiat, circumstanțele specifice ale cauzei.

Astfel, Curtea Europeană a indicat că în toate cazurile, instanța de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii cuantumului acesteia sau scutirea creditorului care invocă situația financiară precară.

Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile declarate de Gheorghe Șcarevnea, reprezentat de avocatul Ilie Rabei

și de avocatul Mihai Rudenco, de a casa încheierea din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 25 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău cu pronunțarea unei noi încheieri prin care a admite cererea lui Gheorghe Șcarevnea cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel.

Or, dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care, în jurisprudența sa constantă a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță, cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 427 lit. b), c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile declarate de Gheorghe Șcarevnea, reprezentat de avocatul Ilie Rabei și de avocatul Mihai Rudenco.

Se casează încheierea din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 25 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată lui Gheorghe Șcarevnea împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului și încasarea cheltuielilor de judecată și se pronunță o nouă încheiere prin care:

Se admite cererea lui Gheorghe Șcarevnea privind scutirea integrală de la plata taxei de stat.

Se scutește integral Gheorghe Șcarevnea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel în fond.

Decizia în partea remiterii cauzei spre rejudecare nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic